

హనుమత్ సీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్న పరివారసమేత శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

**శ్రీమద్రామాయణం :: అయోధ్యాకాండ :: ధర్మపథం**

శ్రీశోభకృత్ నామ సంవత్సరం, దక్షిణాయణం,  
శరత్ ఋతువు, కార్తీకమాసం

- 204 -

బహుళ త్రయోదశి - 10.12.2023

స్వాతి- ఆదివారము

**శ్రీ గురు ధ్యానమ్**

గురుర్బ్రహ్మ గురుర్విష్ణుః, గురుర్దేవో మహేశ్వరః ।  
గురుస్సాక్షాత్పరంబ్రహ్మ తస్మై శ్రీగురవే నమః ॥

**శ్రీనివాస ధ్యానమ్**

శ్రీవేంకటాద్రినిలయః, కమలాకాముకః పుమాన్ ।  
అభంగురవిభూతిర్నస్తరంగయతు మంగళమ్ ॥

**అథ సంకల్పః**

శ్రీమదాదివరాహక్షేత్రే, విరాజమానస్య, శ్రీపద్మావతీజానేః, అఖిలాండకోటిబ్రహ్మాండనాయకస్య, శ్రీరామచంద్రరూపాంతరస్య, భగవతః, శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామినస్సన్నిధౌ, హనుమత్ సీతాలక్ష్మణ, భరతశత్రుఘ్న, పరివారసమేత, శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణః, పరిపూర్ణానుగ్రహేణ, ఆస్మిన్ భువనే, సమస్తాధివ్యాధీనాం, నివారణార్థం, భారతవర్షే విద్యావిత్తవాణిజ్య కృషివైద్యవైజ్ఞానిక, దేశరక్షణాదిరంగేషు, విద్యమానానామ్, ఆస్తికమహాజనానాం, సర్వేషాం, సకుటుంబానాం, ఆయురారోగ్యైశ్వర్య, సద్బుద్ధిత్యాది, సర్వశుభఫలప్రాప్త్యర్థం, ధర్మాచరణద్వారా శ్రీరామరాజ్యస్య, పునర్వ్యవస్థాపనార్థం, ఉద్యోగార్థినాం, సముచితోద్యోగప్రాప్త్యర్థం, దంపతీనాం, అనుకూలదాంపత్యసిద్ధ్యర్థం, సంతానస్య పితృవాక్యపరిపాలనానుకూల బుద్ధిప్రచోదనార్థం, సకలకార్యసిద్ధ్యర్థం గోసంరక్షణార్థంచ, శ్రీమద్వాల్మీకి రామాయణే, అయోధ్యాకాండే, యథాశక్తి శ్లోకవ్యాఖ్యాన పురస్కరం, వింశస్కర్ష, శ్లోక పారాయణం, తథా, శ్రీధన్వంతరి మంత్ర పారాయణంచ, అన్యోన్యసాహాయ్యేన, ఆచార్యముఖేన, కరిష్యామహే.

**శ్రీ వాల్మీకి ప్రార్థన**

- కూజంతం రామరామేతి మధురం మధురాక్షరమ్ ।  
ఆరుహ్య కవితాశాఖాం వందే వాల్మీకి కోకిలమ్ ॥

**శ్రీ ఆంజనేయ ప్రార్థన**

- మనోజవం మారుతతుల్యవేగం జితేంద్రియం బుద్ధిమతాం వరిష్ఠమ్ ।  
వాతాత్మజం వానరయూధముఖ్యం శ్రీరామదూతం శిరసానమామి ॥

**శ్రీ రామాయణ ప్రార్థన**

- వాల్మీకిగిరి సంభూతా రామసాగర గామినీ ।  
పునాతి భువనం పుణ్యా రామాయణ మహానదీ ॥

**శ్రీ రామ ప్రార్థన**

- అయోధ్యాభ్యేతు గుర్వర్థే త్యక్తారాజ్యం గిరౌవసన్ ।  
పాదుకే భరతాయాదాత్ సరామః శరణం మమ ॥

**శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః**

**అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే వింశస్కంధః**

యో హి మాం సేవతే కశ్చిత్ అథవాఽప్యనువర్తతే ।  
కైకేయ్యాః పుత్రమన్వీక్ష్య స జనో నాభిభాషతే ॥ 20.43 ॥

నిత్యక్రోధతయా తస్యాః కథం ను ఖరవాది తత్ ।  
కైకేయ్యా వదనం ద్రష్టుం పుత్ర శక్ష్వామి దుర్గతా॥ ॥ 20.44 ॥

దశ సప్త చ వర్షాణి తవ జాతస్య రాఘవ ।  
ఆసితాని ప్రకాంక్షంత్యా మయా దుఃఖపరిక్షయమ్॥ ॥ 20.45 ॥

తదక్షయమహం దుఃఖం నోత్సహే సహితుం చిరమ్ ।  
విప్రకారం సపత్నీనామ్ ఏవం జీర్ణాఽపి రాఘవ ॥ ॥ 20.46 ॥

అపశ్యన్తీ తవ ముఖం పరిపూర్ణశశిప్రభమ్ ।  
కృపణా వర్తయిష్యామి కథం కృపణజీవికామ్ ॥ ॥ 20.47 ॥

ఉపవాసైశ్చ యోగైశ్చ బహుభిశ్చ పరిశ్రమైః ।  
దుఃఖసంవర్ధితో మోఘం త్వం హి దుర్గతయా మయా ॥ ॥ 20.48 ॥

స్థిరం తు హృదయం మన్యే మమేదం యన్న దీర్యతే ।  
ప్రావృషీవ మహానద్యాః స్పృష్టం కూలం నవామ్బుసా ॥ ॥ 20.49 ॥

మమైవ నూనం మరణం న విద్యతే, న చావకాశోఽస్తి యమక్షయే మమ ।  
యదంతకోఽద్యైవ న మాం జిహీర్షతి, ప్రసహ్య సింహాలా రుదతీం మృగీమివ ॥ 20.50 ॥

స్థిరం హి నూనం హృదయం మమాయసం, న భిద్యతే యద్భువి నావదీర్యతే ।  
అనేన దుఃఖేన చ దేహమర్పితం, ధ్రువం హ్యకాలే మరణం న విద్యతే ॥ 20.51 ॥

ఇదం తు దుఃఖం యదనర్థకాని మే, వ్రతాని దానాని చ సంయమాశ్చ హి ।  
తపశ్చ తప్తం యదపత్యకారణాత్, సునిష్ఠులం బీజమివోష్టమూషరే ॥ 20.52 ॥

యది హ్యకాలే మరణం స్వయేచ్ఛయా, అభేత కశ్చిద్గురుదుఃఖకర్మితః ।  
గతాఽహమద్యైవ పరేతసంసదం, వినా త్వయా ధేనురివాత్మజేన వై ॥ 20.53 ॥

అథాపి కిణ్ణీవితమద్య మే వృథా, త్వయా వినా చస్త్రనిభాననప్రభ ।  
 అనువ్రజిష్యామి వనం త్వయైవ గౌః, సుదుర్బలా వత్సమివానుకాంక్షయా ॥ 20.54 ॥

భృశమసుఖమమర్షితా తదా, బహు విలలాప సమీక్ష్య రాఘవమ్ ।  
 వ్యసనముపనిశామ్య సా మహత్, సుతమివ బద్ధమవేక్ష్య కిన్నరీ ॥ 20.55 ॥

**ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే వింశస్సర్గః**

**అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే ఏకవింశస్సర్గః**

తథా తు విలపన్తీం తాం కౌసల్యాం రామమాతరమ్ ।  
 ఉవాచ లక్ష్మణో దీనః తత్కాలసదృశం వచః॥ ॥ 21.1 ॥

న రోచతే మమాప్యేతత్ ఆర్యే యద్రాఘవో వనమ్ ।  
 త్యక్త్యా రాజ్యశ్రియం గచ్ఛేత్ స్త్రియా వాక్యవశం గతః॥ ॥ 21.2 ॥

విపరీతశ్చ వృద్ధశ్చ విషయైశ్చ ప్రధర్షితః ।  
 నృపః కిమివ న బ్రూయాత్ చోద్యమానస్సమన్మథః॥ ॥ 21.3 ॥

నాస్యాపరాధం పశ్యామి నాపి దోషం తథావిధమ్ ।  
 యేన నిర్వాస్యతే రాష్ట్రాత్ వనవాసాయ రాఘవః ॥ ॥ 21.4 ॥

న తం పశ్యామ్యహం లోకే పరోక్షమపి యో నరః ।  
 స్వమిత్రోఽపి నిరస్తోఽపి యోఽస్య దోషముదాహరేత్ ॥ ॥ 21.5 ॥

దేవకల్పమృజుం దాన్తం రిపూణామపి వత్సలమ్ ।  
 అవేక్షమాణః కో ధర్మం త్యజేత్ పుత్రమకారణాత్ ॥ ॥ 21.6 ॥

తదిదం వచనం రాజ్ఞః పునర్బాల్యముపేయుషః ।  
 పుత్రః కో హృదయే కుర్యాత్ రాజవృత్తమనుస్మరన్ ॥ ॥ 21.7 ॥

**॥ ఫలశ్రుతిః ॥**

ఆయుష్యమారోగ్యకరం యశస్యం సాభ్రాతృకం బుద్ధికరం సుఖం చ ।  
 శ్రోతవ్యమేతన్నియమేన సద్భిః ఆఖ్యానమోజస్కరమృద్ధికామైః ॥

**శ్రీరఘుచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః**

❧ **అథ భగవద్భక్తి ధ్యేయమ్** ❧

అచ్యుతానంత గోవింద, విష్ణో నారాయణామృత ।  
రోగాన్మే నాశయాశేషాన్, ఆశు ధన్వంతరే హరే ॥ 1 ॥

ఆరోగ్యం దీర్ఘమాయుష్యం, బలం తేజో ధియం శ్రియం ।  
స్వభక్తేభ్యోఽనుగృహ్లాంతం, వందే ధన్వంతరిం హరిమ్ ॥ 2 ॥

ధన్వంతరేరిమం శ్లోకం, భక్త్యా నిత్యం పఠన్తి యే ।  
అనారోగ్యం న తేషాం స్యాత్, సుఖం జీవన్తి తే చిరమ్ ॥ 3 ॥



ఓం, నమో భగవతే వాసుదేవాయ, ధన్వంతరయే, అమృతకలశహస్తాయ, వజ్రజలౌకహస్తాయ,  
సర్వామయవినాశనాయ, త్రైలోక్యనాథాయ, మహావిష్ణవే స్వాహా । ఓం, వాసుదేవాయ విద్మహే,  
సుధాహస్తాయ ధీమహి । తన్నో ధన్వంతరిః ప్రచోదయాత్ ।

**అథ సప్త్రహస్రార్థినో**

ఆరోగ్యం పద్మబంధుర్వితరతు, నితరాం సంపదం శీతరశ్మిః,  
భూలాభం భూమిపుత్రః, సకలగుణయుతాం వాగ్విభూతిం చ సౌమ్యః ।  
సౌభాగ్యం దేవమంత్రీ, రిపుభయశమనం భార్గవః, శౌర్యమార్కిః,  
దీర్ఘాయుష్స్సైంహికేయః, విపులతరయశః కేతుః, ఆచంద్రతారమ్ ॥  
అరిష్టాని ప్రణశ్యన్తు దురితాని భయాని చ ।  
శాంతిరస్తు శుభం మేస్తు గ్రహాః కుర్వన్తు మంగళమ్ ॥



**అథ క్షమాప్రార్థినో** : యదక్షరపదభ్రష్టం, మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।  
తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ, నారాయణ నమో-స్తుతే ॥

**అథ భగవత్సమర్పణమ్** : కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా,  
బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేస్స్వభావాత్ ।  
కరోమి యద్యత్సకలం పఠన్మై,  
నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥



**అథ మంగళమ్** : శ్రియః కాంతాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేఽర్థినామ్ ।  
శ్రీవేంకటనివాసాయ, శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥

